

Karelia-ammattikorkeakoulu
Terveystieteiden yksikkö (AMK)

Lähisuhdeväkivallan muodot

Posterit lähisuhdeväkivallan tunnistamiseen ja tiedon lisäämiseen ehkäisyneuvolassa

Maria Kontkanen
Laura Lakhan

Kehittämistyö, marraskuu 2022

www.karelia.fi

KEHITTÄMISTYÖ
Marraskuu 2022
Terveystenhoitajakoulutus

Tikkarinne 9
80200 JOENSUU
+358 13 260 600

Tekijät
Maria Kontkanen, Laura Lakhan

Nimeke
Lähisuhdeväkivallan muodot – Posterit lähisuhdeväkivallan tunnistamiseen ja tiedon lisäämiseen ehkäisyneuvolassa

Toimeksiantaja
Siun sote – Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveysten palvelujen kuntayhtymä

Tiivistelmä
Lähisuhdeväkivalta tarkoittaa väkivaltaa, joka tapahtuu läheisessä suhteessa tekijän ja uhrin välillä. Väkivallan uhrina on usein nykyinen tai entinen kumppani, lapsi tai muu läheinen henkilö. Lähisuhdeväkivallan muotoja ovat fyysinen, henkinen, seksuaalinen, taloudellinen, kunniallinen, kulttuurinen ja uskonnollinen väkivalta sekä kaltoinkohtelu ja laiminlyönti.

Kehittämistyön aiheena oli tehdä posterit lähisuhdeväkivallan tunnistamiseen ja tiedon lisäämiseen Siun soten alueen ehkäisyneuvoloihin. Kehittämistyön tavoitteena oli johdattaa asiakasta tunnistamaan lähisuhdeväkivalta ja lähisuhdeväkivallan eri muodot, sekä madaltaa kynnystä hakemaan apua. Kehittämistyön tehtävänä oli tehdä posterit ehkäisyneuvolaan lähisuhdeväkivallasta.

Posterin arvioinnissa pyysimme palautetta toimeksiantajaltamme sekä terveystenhoitajaopiskelijaryhmältä. Posterista saadun palautteen mukaan posterit sisältää kaiken oleellisen tiedon, se on visuaalisesti teemaan sopiva ja on helposti luettavissa. Kehittämistyön jatkokehitysmahdollisuutena posterin voisi sijoittaa ehkäisyneuvoloiden lisäksi äitiys- ja lastenneuvoloihin sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon tiloihin.

Kieli
suomi

Sivuja 29
Liitteet 2
Liitesivumäärä 2

Asiasanat
lähisuhdeväkivalta, neuvolat, terveystenhoitajat

DEVELOPMENT ASSIGNMENT
November 2022
Degree Programme in Public Health Nursing

Tikkarinne 9
FI-80200 JOENSUU
FINLAND
+ 358 13 260 600

Authors
Maria Kontkanen, Laura Lakhan

Title
The Forms of Intimate Partner Violence – A Poster on Identifying Intimate Partner Violence and Raising Awareness at the Contraceptive Counselling Clinic

Commissioned by
Siun sote – Joint Municipal Authority for North Karelia Social and Health Services

Abstract

Intimate partner violence refers to violence that occurs in a close relationship between the perpetrator and the victim. The victim of violence is often a current or former partner, child or some other close person. The forms of intimate partner violence include physical, psychological, sexual, financial, honour related, cultural, and religious violence, as well as abuse and neglect.

The topic of this development assignment was to create a poster on identifying intimate partner violence and raising awareness of it at the Contraceptive Counselling Clinics in the Siun sote area. The aim of the development assignment was to help the clients to recognize intimate partner violence and its different forms and to make it easier for them to seek help. The objective of the development assignment was to create a poster on intimate partner violence for the Contraceptive Counselling Clinic.

To evaluate the poster, feedback was asked from the client and a group of public health nursing students. According to the feedback received on the poster, the poster contains all the essential information, it is visually suitable for the theme and it is easy to read. A further development idea is to place the poster in the facilities of maternal and child health clinics and those of school and student health services.

Language
Finnish

Pages 29
Appendices 2
Pages of Appendices 2

Keywords
intimate partner violence, counselling clinics, public health nurses

Sisältö

1	Johdanto	5
2	Lähisuhdeväkivallan ilmeneminen	6
2.1	Lähisuhdeväkivallan muodot	6
2.2	Fyysinen väkivalta.....	7
2.3	Henkinen väkivalta	8
2.4	Seksuaalinen väkivalta	8
2.5	Kulttuuriin, uskontoon ja kunniaan liittyvä väkivalta.....	9
2.6	Taloudellinen väkivalta.....	10
2.7	Laiminlyönti ja kaltoinkohtelu	10
3	Lähisuhdeväkivallan vaikutukset ja siihen puuttuminen.....	11
3.1	Lähisuhdeväkivallan vaikutukset terveyteen ja hyvinvointiin	11
3.2	Lähisuhdeväkivallan ennaltaehkäisy	12
3.3	Lähisuhdeväkivallan varhainen tunnistaminen	13
3.4	Lähisuhdeväkivallan puheeksi otto.....	14
3.5	Lähisuhdeväkivallan uhrin apu ja tukitoimet.....	14
4	Kehittämistyön tavoite ja tehtävä	16
5	Kehittämistyön toteutus	16
5.1	Toiminnallinen kehittämistyö.....	16
5.2	Toimeksiantaja, kohderyhmä ja lähtötilanne	17
5.3	Hyvä posterit	18
5.4	Tuotoksen suunnittelu ja toteutus.....	19
5.5	Tuotoksen arviointi	20
6	Pohdinta.....	21
6.1	Tuotoksen tarkastelu.....	21
6.2	Kehittämistyön luotettavuus ja eettisyys	23
6.3	Kehittämistyöprosessin tarkastelu ja ammatillinen kasvu.....	24
6.4	Hyödynnettävyys ja jatkokehitysmahdollisuudet.....	26
	Lähteet	28

Liitteet

- Liite 1 Älä hyväksy lähisuhdeväkivaltaa - posterit
- Liite 2 Palautekysely

1 Johdanto

Lähisuhdeväkivalta tarkoittaa väkivaltaa, joka tapahtuu läheisessä suhteessa tekijän ja uhrin välillä. Väkivallan uhrina on usein nykyinen tai entinen kumppani, lapsi tai muu läheinen. Lähisuhdeväkivallan muotoja ovat fyysinen, henkinen, seksuaalinen, taloudellinen, kunniallinen, kulttuurinen ja uskonnollinen väkivalta sekä kaltoinkohtelu ja laiminlyönti. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2022).

Terveydenhuollon ammattilaista koskee velvoite puuttua väkivaltaan, jos havaitsee tai epäilee asiakkaan kokevan tai käyttävän väkivaltaa tai altistuvan väkivallan vaikutuksille (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2022). Väkivallasta kysyminen suoraan ja rutiininomaisesti kaikilta asiakkailta on luotettava tapa ottaa lähisuhdeväkivalta puheeksi (Nipuli 2019. 32–33). Seksuaaliväkivallan ehkäisy on tärkeää ehkäisyneuvolaan kuuluvaa toimintaa. (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2022.) Lähisuhdeväkivalta voi koskettaa ketä tahansa iästä, yhteiskuntaluokasta, sukupuolesta tai kulttuurista rippumatta.

Lähisuhdeväkivalta on vahvasti ihmisoikeuskysymys ja kansanterveysongelma, johon on puututtava väkivaltaa ehkäisevällä työllä. (Nipuli 2019. 54–55.)

Lähisuhdeväkivallalle altistunut henkilö voi kokea useita haitallisia vaikutuksia, jotka voivat jättää pitkäaikaisia seurauksia. Lähisuhdeväkivallan uhri voi saada fyysisiä vammoja, psyykkisiä, seksuaaliterveyteen ja käyttäytymiseen liittyviä ongelmia. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2022.)

Kehittämistyön tavoitteena on johdattaa asiakasta tunnistamaan lähisuhdeväkivalta ja lähisuhdeväkivallan eri muodot, sekä madaltaa kynnystä hakemaan apua. Kehittämistyön tehtävänä on tehdä posterit ehkäisyneuvolaan lähisuhdeväkivallasta. Varhainen puuttuminen lähisuhdeväkivaltaan edistää terveyttä ja auttaa ehkäisemään väkivaltaa ja väkivallan uudelleen kokemista ja monia terveydelle ja hyvinvoinnille haitallisia vaikutuksia.

2 Lähisuhdeväkivallan ilmeneminen

2.1 Lähisuhdeväkivallan muodot

Lähisuhdeväkivalta tarkoittaa väkivaltaa, joka tapahtuu läheisessä suhteessa tekijän ja uhrin välillä. Uhrina on usein nykyinen tai entinen kumppani, lapsi tai muu läheinen. Lähisuhdeväkivalta jää usein piiloon, sillä tyypillisemmin lähisuhdeväkivalta tapahtuu kotona. (Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos, 2022.) Perheväkivallassa väkivalta kohdistuu yhteen tai useampaan perheenjäseneseen. Perheväkivallan uhreina ovat yleensä puoliso, lapsi tai molemmat. Parisuhdeväkivalta tapahtuu läheisessä suhteessa olevan henkilön toimesta. Parisuhteesta lähteminen on vaikeaa, sillä väkivaltaa kokenut voi kokea häpeää ja syyllisyyttä ja avun hakeminen voi olla tästä syystä hankalaa. Seurusteluväkivalta on nuorten suhteissa tapahtuva väkivallan muoto ja eroaa parisuhdeväkivallasta keskeneräisten kognitiivisten ja emotionaalisten taitojen vuoksi, jolloin nuoren on vaikeaa tunnistaa mitä suhteessa on sallittua tehdä. (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2022.)

Terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen, miten puutun lähisuhdeväkivaltaan -oppaan mukaan, parisuhteessa olevista naisista noin 30 prosenttia on kokenut fyysistä tai seksuaalista väkivaltaa, ja tekijänä on ollut oma kumppani. Lähisuhdeväkivalta kohdistuu naisiin miehiä useammin, sekä naisten kuolleisuus lähisuhdeväkivallan seurauksesta on naisilla yleisempää. (Siukola 2014.) Erityisessä riskissä lähisuhdeväkivallan uhreiksi ovat raskaana olevat naiset ja pienten lasten äidit (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2022). Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimukseen osallistuneista lastenneuvolan asiakkaista parisuhteessa olevista äideistä 4,8 prosenttia koki väkivaltaa ja toinen huoltaja 6,8 prosenttia (October 2018). Muita lähisuhdeväkivallan riskissä olevia ryhmiä ovat ikääntyneet, vammaiset, ympärileikkauksen uhan alla olevat nuoret tytöt sekä kunniaväkivallan uhrit. (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2022.)

2.2 Fyysinen väkivalta

Fyysinen väkivalta tarkoittaa fyysisen voiman käyttämistä, mikä aiheuttaa kivun, epämukavuuden tai vamman (Väestöliitto 2021). Fyysisessä väkivallassa loukataan toisen koskemattomuutta, joka on vallan väärinkäyttöä. Vaikka fyysinen väkivalta ei tuottaisi kipua, mutta toiminta tapahtuu vastoin omaa tahtoa, on kyseessä fyysinen väkivalta. (Naisten Linja Suomessa ry 2022.) Fyysistä väkivaltaa on muun muassa töniminen, lyöminen, pureminen ja tukistaminen. Fyysiseen väkivaltaan kuuluu myös ampuma- tai teräaseen käyttö sekä fyysisellä väkivallalla uhkailu. (Siukola 2014.)

Fyysistä väkivaltaa on kaikissa yhteiskuntaluokissa sosioekonomisesta asemasta riippumatta. Usein fyysinen väkivalta ei ole ensimmäinen väkivallan teko, vaan läheisessä suhteessa tapahtuu edeltävästi esimerkiksi toisen itsetunnon murtamista tai rajoittamista. Fyysiseen väkivaltaan liittyy aina henkinen väkivalta, joka useimmiten alkaa vähitellen. Väkivalta on usein jaksoittaista, mikä vaikeuttaa sen tunnistamista ja suhteesta luopumista. Tekijä saattaa katua tekojaan, lupailee muuttumista ja pyytää anteeksi. Väkivallan uhri saattaa syyttää itseään teoista ja samalla uskoo ja muistaa suhteen hyviä puolia. Väkivallan uhka alkaa vähitellen kasvaa ja pelko lisääntyä. Väkivallan teko toistuu usein uudelleen. Tämä sykli on fyysiselle väkivallalle tyypillinen, mutta aikajänne voi vaihdella. Fyysinen väkivalta voi ajan myötä lisääntyä. (Naisten Linja Suomessa ry 2022.)

NEVA eli nelivuotiaiden lasten ja perheiden terveys, hyvinvointi ja palvelut-pilottitutkimuksessa selvisi, että esimerkiksi noin puolet vanhemmista ovat paiskineet ovia ja reilu 10 prosenttia oli kohdistanut fyysistä väkivaltaa lapseen. Fyysistä väkivaltaa oli tyypillisemmin tukistaminen ja luunapin antaminen. Parisuhteessa fyysistä väkivaltaa koki 5 prosenttia vastanneista. Fyysinen väkivalta näyttäytyi tönimisellä, liikkumisen estämisellä ja kiinni tarttumisena. Fyysistä ja henkistä väkivaltaa vuoden aikana koki 17 prosenttia tutkimuksen vanhemmista. (October 2018.)

2.3 Henkinen väkivalta

Henkistä väkivaltaa on esimerkiksi pilkkaaminen, häpäisy tai vähättely. Mielenkiinnon kohteiden mitätöinti ja nöyryytys ovat tyypillisiä piirteitä henkisessä väkivallassa. Usein henkinen väkivalta näyttäytyy uhkailuna tai puolison pelotteluna. Uhkaukset usein liittyvät itsemurhaan, pettämiseen tai jättämiseen. (Väestöliitto 2021.) Voimakas mustasukkaisuus, tavaroiden rikkominen, sosiaalisen kanssakäymisen rajoittaminen ja kotieläinten vahingoittaminen ovat henkistä väkivaltaa. (Siukola, 2014.)

Henkinen väkivalta on yleisin ilmenemismuoto lähisuhdeväkivallassa, jonka tekijänä yleisemmin on oma puoliso tai kumppani (Siukola, 2014). Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen kysely- ja väestötutkimusten tuloksista selvisi, että henkistä parisuhdeväkivaltaa koki 16 prosenttia vanhemmista, mikä on aikaisempien tutkimuksien kanssa yhteneväinen (October 2018).

2.4 Seksuaalinen väkivalta

Seksuaalisen väkivallan muotoja ovat raiskauksen yritys tai raiskaus (Siukola 2014). Erilaisiin seksuaalisen väkivallan muotoihin luetaan myös seksuaalinen ahdistelu, lähentely, seksuaalinen häirintä ja nimittely. Seksuaalinen väkivalta voi näyttäytyä internetissä tapahtuvana seksuaalisuutta loukkaavana toimintana. (Bildjuschkin, Klemetti, Kulmala, Luoto, Nipuli, Nykänen, Parekh, Raussi-Lehto & Surcel 2016. 152.) Seksuaalista väkivaltaa on seksuaalisen kanssakäymiseen tai seksiin painostaminen ja seksuaalisen itsemääräämisoikeuden rajoittaminen, aborttiin pakottaminen sekä ehkäisyn käytön kieltäminen. (Siukola 2014.)

Seksuaalista väkivaltaa koetaan yleensä parisuhteessa, mutta sitä voi tapahtua myös muussa läheisessä suhteessa tai sitä voi tapahtua ennalta tuntemattoman henkilön toimesta (Bildjuschkin ym. 2016.152). Suomessa ilmi tulleita seksuaalirikoksia vuonna 2020 oli 4333, joista raiskauksien määrä oli 1438. Tilastot kuitenkin kertovat todellisuudesta vähän sillä, poliisin tietoon tulleista

seksuaalirikostapauksista näyttää vain osan seksuaalirikosten määrästä. Vuonna 2019 tehdyn kansallisen rikosuhritutkimuksen mukaan jopa 2,8 prosenttia naisista oli kokenut seksuaalista väkivaltaa tai oli joutunut seksuaalisen väkivallan yrityksen kohteeksi. Esiintyvyyksilukuja miesten ja muiden sukupuolen edustajien kokemasta seksuaaliväkivallasta on saatavilla vain vähän. Kansallisen rikosuhritutkimuksen (2019) mukaan miesten kokemuksia seksuaalisesta väkivallasta oli noin 0,3 %-1 %. (Valtioneuvosto 2021. 16.)

2.5 Kulttuuriin, uskontoon ja kunniaan liittyvä väkivalta

Kulttuuriin liittyvä väkivalta on henkilön tai henkilöiden itsemääräämisoikeutta tai koskemattomuutta tahallisesti loukkaavaa tai rajoittavaa toimintaa. Kulttuuriin liittyvä väkivalta voi olla naisten sukuelinten silpomista, yhteisön ulkopuolelle sulkemista tai avioliittoon pakottamista. (Bildjuschkin, Ewalds, Hietämäki, Kettunen, Koivula, Mäkelä, Nipuli, October, Peltonen & Siukola 2020.) Uskontoon liittyvää väkivaltaa on uskonnolliseen vakaumukseen pakottaminen tai väkivallalla uhkailu liittyen kulttuuriin tai uskontoon (Siukola 2014. 11). Kunniaan liittyvä väkivalta kohdistuu usein naisiin ja nuoriin tyttöihin tilanteissa, jossa heidän katsotaan loukkaavan tai vaarantavan perheen kunnian. Myös miehet ja pojat voivat kokea kunniaväkivaltaa esimerkiksi painostuksena. (Ihmisoikeusliitto 2016. 15–16.)

Suomessa on tehty vain vähän tutkimuksia kunniaväkivaltaan liittyen. Ihmisoikeusliiton vuonna 2016 tekemän selvityksen mukaan Suomessa esiintyvät kunniaan liittyvät väkivallan muodot vaihtelevat paljon sosiaalisesta rajoittamisesta fyysiseen ja henkiseen väkivaltaan saakka. Pääsääntöisesti tytöt ja naiset kokivat kunniaväkivaltaa. Erityisesti kunniaan liittyvää väkivaltaa kokivat seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvat henkilöt. Yleisimpiä kunniaväkivallan muotoja olivat pahoinpitely sekä laiton uhkailu. Pakkoavioliittoja tapahtuu selvityksen mukaan myös Suomessa, jolloin Suomessa asuva nainen tai tyttö viedään tai lähetetään ulkomaille ja pakotetaan avioliittoon. (Ihmisoikeusliitto 2016. 6.)

2.6 Taloudellinen väkivalta

Taloudellinen väkivalta näyttäytyy taloudellisen päätöksenteon estämisenä ja itsenäisen rahankäytön estämisenä ja rajoittamisena. Taloudellista väkivaltaa on taloudellisella väkivallalla kiristäminen ja sillä uhkailu. (Terveiden ja hyvinvoinninlaitos 2022.) Taloudellisessa väkivallassa toinen henkilö kontrolloi ja alistaa toista henkilöä talous- ja raha-asioissa. Taloudellinen väkivalta voi heijastua jokaiselle elämänalueelle eikä toinen osapuoli kykene puolustautumaan. (Hietamäki & Remes-Sievänen 2019.)

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen kysely- ja väestötutkimusten tuloksista tuli ilmi että, ikääntyneiden taloudellista hyväksikäyttöä esiintyi 75 vuotta käyttäneistä noin kolmella prosentilla. Vastaajat kokivat viimeisen vuoden aikana esimerkiksi rahan vaatimista uhkailemalla tai kiristämällä. Tekijänä oli useimmiten puolittutu tai lähituttu kuten perheenjäsen, entinen puoliso tai ystävä. (October 2018.)

2.7 Laiminlyönti ja kaltoinkohtelu

Kaltoinkohtelu ja laiminlyönti ovat väkivallan muotoja, jotka usein kohdistuvat lapsiin, vanhuksiin tai vammaisiin (Siukola 2014. 11). Lasten kaltoinkohtelun muotoihin luetaan fyysinen, henkinen ja seksuaalinen kaltoinkohtelu sekä laiminlyönti. Perheväkivallan näkeminen on myös lapsen kaltoinkohtelua. (Hotus 2015. 3.) Hoidon ja huolenpidon laiminlyöminen sellaisissa tilanteissa, joissa henkilö on ollut avusta riippuvainen, on laiminlyöntiä (Siukola 2014. 11).

Henkinen väkivalta on lapsiin kohdistuvasta väkivallasta yleisin ja on osa lapsen kaltoinkohtelua. Henkisen väkivallan yleisyyttä on kuitenkin vaikea arvioida, sillä eri tutkimukset määrittelevät käsitteen eri tavoin. Vuoden 2019 kouluterveyskyselyn mukaan 28 prosenttia 8. ja 9.- luokkalaisista nuorista ja lukioikäisistä kertoi kokeneensa vanhempien tuottamaa henkistä väkivaltaa. 4.

ja 5.-luokan lapsista 17 prosenttia oli kokenut henkistä väkivaltaa. Henkiseksi väkivallaksi oli nimetty kyselyssä haukkuminen, lyömisellä ja piiskaamisella uhkaaminen, esineiden heittäminen ja puhumattomuus. (Sosiaali ja terveysministeriö 2019. 191.)

Perustarpeiden laiminlyönti voi tarkoittaa sitä, että jättää terveydenhoito-ohjeet noudattamatta, ei hakeudu asianmukaisiin terveydenhuollon palveluihin, jättää huolehtimatta huollettavan hygieniasta, tarjoaa liian vähän ravintoa ja laiminlyö emotionaaliset tarpeet (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2022). Kaltoinkohtelua on toisen henkilön vahingoittaminen esimerkiksi lääkkeillä, kemikaaleilla tai päihteillä (Siukola 2014. 11).

3 Lähisuhdeväkivallan vaikutukset ja siihen puuttuminen

3.1 Lähisuhdeväkivallan vaikutukset terveyteen ja hyvinvointiin

Lähisuhdeväkivallalle altistunut henkilö voi kokea useita haitallisia vaikutuksia. Lähisuhdeväkivalta voi aiheuttaa uhrille psyykkisiä ongelmia, kuten masentuneisuutta ja ahdistuneisuutta. Uhri voi muuttua yliaktiiviseksi, sekä kokea häpeän tunteita ja syyllisyyttä. Syömis- ja unihäiriöt voivat olla lähisuhdeväkivallan seurauksia. Lähisuhdeväkivallan seurauksena, uhri saattaa lamaantua, kieltää tapahtuneen ja muuttua välinpitämättömäksi. Uhri voi menettää osittain muistin, eli saada muistikatkoksia. Asiat voivat palata mieleen, jolloin kerrottu tapahtuma voi muuttua ajan saatossa. (Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos 2022.)

Fyysinen lähisuhdeväkivalta voi näkyä mustelmina, murtumina ja naarmuina. Vakavia fyysisiä vammoja ovat aivovammat, palovammat ja silmävammat. Lähisuhdeväkivallan kokeminen voi vaikuttaa seksuaaliterveyteen ja voi heijastua vaihtelevasti seksuaalielämään. Uhri saattaa tulla raskaaksi tai saada sukupuolitartunnan. (Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos 2022.) Erityisesti lapsuudessa koettu seksuaalinen väkivalta voi johtaa päihteiden käyttöön,

tupakointiin sekä seksuaalisesti riskialttiiseen käytökseen, joka voi johtaa myöhemmin väkivaltakäyttäytymiseen tai lisätä riskiä seksuaalisen väkivallan uusiutumiselle (World Health Organization 2021).

Lähisuhdeväkivalta voi jättää uhriin pitkäaikaisia seurauksia. Pitkäaikaisia seurauksia ovat toksinen stressi, psykosomaattiset seuraukset, pelkotilat ja paniikkihäiriöt. Lähisuhdeväkivallan uhri saattaa omaksua riskikäyttäytymisen piirteitä, jotka voivat olla alkoholin tai huumeiden väärinkäyttöä, itsetuhoisuutta ja väkivaltaista käyttäytymistä. (Terveys- ja hyvinvoinnin laitos 2022.)

3.2 Lähisuhdeväkivallan ennaltaehkäisy

Lähisuhdeväkivalta voi koskettaa ketä tahansa iästä, yhteiskuntaluokasta, sukupuolesta tai kulttuurista rippumatta. Lähisuhdeväkivalta on vahvasti ihmisoikeuskysymys ja kansanterveysongelma, joka koskettaa kaikkia ja johon on puututtava väkivaltaa ehkäisevällä työllä. Lainsäädännöllä on vuosien saatossa ollut iso merkitys väkivallan määrittelyssä. (Nipuli 2019. 54–55.) Esimerkiksi vuonna 2015 Suomessa voimaan tullut Istanbulin sopimus eli Euroopan neuvoston yleissopimus naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta on oikeudellisesti sitova sopimus, jonka tehtävä on suojella väkivallan uhreja (Ulkoministeriö 2022).

Suomalainen kasvatuskulttuuri on myös muuttunut vuosien varrella liittyen esimerkiksi lasten kurittamiseen, ja sen myötä lasten oikeudet ovat nousseet suureen arvoon. Suomessa kotikuritus oli sallittua vuoteen 1970 asti, jolloin laki astui voimaan ja kotikuritus kiellettiin. Väkivaltainen kasvuympäristö lapsuudessa altistaa väkivaltaiselle käyttäytymiselle aikuisena. Opittu käyttäytymismalli tapahtuu havainnoimalla ympäristöä. On tutkittu, että väkivaltainen käyttäytymismalli jatkuu sukupolvesta toiseen. Tilannekohtaisen teorian mukaan väkivallan tekijä ratkaisee vaikeita tilanteita väkivallan käytöllä. (Pikarinen & Halmesmäki, 2003).

Lapsia ja nuoria väkivallalta ehkäisevää työtä tekevät esimerkiksi varhaiskasvatus, koulut ja lapsen oma koti. Väkivallan ennaltaehkäisyssä yhteistyö eri toimijoiden kanssa on keskeisessä asemassa. Ehkäisevän toiminnan palveluja ovat yleiset- ja erityistuen palvelut, turvakodit, seksuaalista väkivaltaa kokeneiden uhrien tuki, auttavat puhelimet sekä lapsitodistajien suojeleminen ja tukeminen. (Nipuli 2019. 54–62.)

3.3 Lähisuhdeväkivallan varhainen tunnistaminen

Varhainen väkivallan tunnistaminen voi olla haastavaa terveydenhuollossa. Väkivallasta kysyminen suoraan ja rutiininomaisesti kaikilta asiakkailta on luotettava tapa ottaa lähisuhdeväkivalta puheeksi. (Nipuli 2019. 32–33.) Puheeksi ottoa helpottamaan on luotu erilaisia lomakkeita. Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa on käytössä lähisuhdeväkivallan suodatin- ja kartoituslomake, jota ammattilainen käyttää keskustelun tukena väkivallan tunnistamisessa. Lomakkeessa on kolme suodatinkysymystä, joista kahden täytyessä kysytään lomakkeella tarkentavia kysymyksiä väkivaltaan liittyen. Ammattilaisen on muistettava, että väkivallasta kysyminen asiakkaalta tapahtuu kahden kesken, jottei pääse syntymään riskiä mahdolliseen uuteen väkivaltatilanteeseen. Kun arviointilomake on täytetty, tehdään suunnitelma tulosten perusteella. Moniammatillinen MARAK-riskiarviointilomake on lähisuhdeväkivallan riskiarviointiin käytettävä auttamismenetelmä. MARAK-lomaketta käyttävät menetelmän käyttöön koulutetut ammattilaiset, jonka avulla he arvioivat onko asiakkaalla kohonnut riski joutua väkivallan uhriksi ja millaisia toimenpiteitä uhrin turvallisuuden takaamiseksi on tehtävä. (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2022.) Varhainen väkivallan tunnistaminen seulonnan avulla helpottaa väkivaltakokemuksista puhumista ja auttaa ammattilaista puuttamaan tilanteeseen. Kun väkivalta tunnistetaan, voidaan siihen tällöin myös puuttua. (Nipuli 2019. 33–34.)

Monet lähisuhdeväkivallan uhrit ovat ajatelleet, että irrottautuvat suhteesta, jos väkivalta muuttuu fyysiseksi. Hyvät muistot suhteesta, perhe ja talous saattavat saada jäämään pitämään suhteessa kiinni. Lähisuhdeväkivallan uhri saattaa

sääliä tekijää ja auttaa tekijää avun saamisessa. Väkivallan tekijä voi uhkailla uhria esimerkiksi itsemurhalla, jolloin pelko ohjaa olla tekemättä rikosilmoitusta ja kynnys suhteen katkaisemiseen on isompi. Uhrin itsetunto on useimmiten siinä vaiheessa murrettu, jolloin uhri saattaa kokea vaikeutta luottaa tuen saamiseen. Suhteen katkaiseminen on väkivaltaisessa suhteessa vaarallisin hetki ja uhri saattaa pelätä oman henkensä puolesta. (Naisten Linja Suomessa ry 2022.)

3.4 Lähisuhdeväkivallan puheeksi otto

Terveydenhuollon ammattilaista koskee velvoite puuttua väkivaltaan, jos havaitsee tai epäilee asiakkaan kokevan tai käyttävän väkivaltaa (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2022). Väkivalta aiheuttaa laaja-alaisia haittoja ihmisen terveydelle ja hyvinvoinnille. Yhteiskunnallisesti lähisuhdeväkivalta aiheuttaa suuria rahallisia kustannuksia, esimerkiksi terveydenhuollon, sosiaalipalvelujen ja oikeusjärjestelmien kustannuksia. (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2022.)

Ammattilaisen ottaessa väkivalta puheeksi, tulisi sen tapahtua turvallisessa ja luottamuksellisessa tilanteessa, jossa ei ole läsnä lapsia. Väkivaltaa kokeneen henkilön voi olla haastava kertoa kokemuksistaan, jolloin ammattilainen voi käyttää apuna puheeksi ottoon tarkoitettuja väkivallan kartoituslomakkeita. Kokemusten kartoitus, avun tarpeen arviointi, asiakkaan ja tämän perheenjäsenten turvallisuuden arviointi sekä jatkotoimenpiteiden sopiminen ovat kohtaamisen tärkeitä teemoja. Jos asiakkaana on henkilö, joka itse on käyttänyt väkivaltaa ammattilainen auttaa asiakasta hahmottamaan väkivallan haitallisuuden, antaa vaihtoehtoja erilaisille käyttäytymismalleille, selvittää asiakkaan palvelun tarpeet sekä tilanteen mukaan sopii uuden tapaamisen avun saannin etenemisen tueksi. (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2022.)

3.5 Lähisuhdeväkivallan uhrin apu ja tukitoimet

Turvakoti tarjoaa väkivallanuhrille kiireellisen suojan eli turvapaikan, neuvontaa ja ohjausta. Ammattilaiset antavat konkreettista käytännön apua vaikeassa elämäntilanteessa olevalle uhrille. Turvakoti toimii ympäri vuorokauden. Siellä on saatavana keskustelu- ja kriisiapua. (Siun sote - Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä 2022.) Turvakodissa työskentelevät ammattilaiset, jotka ovat kouluttautuneet kohtaamaan lähisuhdeväkivaltaa kohdanneita henkilöitä (Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä 2022).

Aikuispsykiatriseen tehostettuun avohoitoon voi olla yhteydessä ympärivuorokauden. Tehostetussa avohoidossa on saatavana psykiatrista apua joko osastolta tai tehostetun avohoidon tiloista. Tehostettu avohoito on tarkoitettu kiireellisiin mielenterveydellisiin akuuttitilanteisiin. Asiakkaan ei tarvitse viranomaiselta lähetettä palvelun saatavuuteen. (Siun sote - Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä 2022.)

Rikosuhripäivystys eli RIKU antaa matalalla kynnyksellä tuki- ja neuvontapalveluja. Toiminta on luottamuksellista, joka toteutuu puhelin tai verkon välityksellä. RIKU:lla on käytössä palvelupisteitä missä voidaan asioida henkilökohtaisesti. Yhteyttä RIKU:un voi halutessaan ottaa nimettömänä. Apua on saatavana rikosuhripäivystyksen puhelinnumerosta, RIKU-Chatista ja juristin puhelinneuvonnasta. Rikosuhripäivystys auttaa rikoksen uhrin, uhrin läheisiä, ammattihenkilöitä tai muuten apua tarvitsevia, joka kaipaavat neuvoja tai keskusteluapua kohdattuaan rikoksen. (Rikosuhripäivystys 2019.)

Nollalinja on auttava puhelin lähisuhdeväkivallan uhrille tai hänen läheisilleen. Nollalinjalla työskentelee päivystäjä, joka on puhelimen päässä auttamassa väkivallan kokenutta tai kokeneen läheistä. Nollalinja voi auttaa myös ammattilaisia asiakastyöhön liittyen. Puhelut ovat maksuttomia, puhelinnumero ei tallennu Nollalinjalle eikä puhelu näy puhelinlaskussa. Ammattihenkilöillä on valtiovelvollisuus, eikä uhrin tarvitse kertoa omia henkilötietojaan. Nollalinjalla on olemassa Chat-palvelu, joka toimii arkisin tietyinä ajankohtana. (Nollalinja 2021.)

Pohjois-Karjalan kriisikeskukseen voi olla yhteydessä arkisin. Tapaamisen voi järjestää etänä tai paikan päällä ammattilaisten kanssa. Kriisikeskus on MIELI – Pohjois-Karjalan Mielenterveys ry järjestämä toiminta. Akuuteissa asioissa toimii valtakunnallinen kriisipuhelin sekä sosiaali- ja kriisipäivystysnumero. (Mieli Suomen Mielenterveys ry 2022.)

4 Kehittämistyön tavoite ja tehtävä

Kehittämistyön tavoitteena on johdattaa asiakasta tunnistamaan lähisuhdeväkivalta ja lähisuhdeväkivallan eri muodot, sekä madaltaa kynnystä hakemaan apua. Kehittämistyön tehtävä on tehdä posterit ehkäisyneuvolaan lähisuhdeväkivallasta.

5 Kehittämistyön toteutus

5.1 Toiminnallinen kehittäminen

Toiminnallinen kehittäminen eroaa tutkimuksellisesta opinnäytetyöstä, siten, että toiminnallisessa kehittämisessä tehdään tuotos, joka kehittää työtä. Toiminnallisessa kehittämisessä on mukana eri vaiheissa toimijoita, jotka ohjaavat työn kehitystä, kun taas tutkimuksellisessa opinnäytetyössä toimijana toimii useimmiten opiskelija itse. Toiminnallisen kehittäminen eroaa tutkimuksellisesta opinnäytetyöstä kehittämisen menetelmissä, tiedonhankinnassa, aineiston analysoinnissa ja hyödyntämisessä. Toiminnallisessa kehittämisessä lopputuloksena on yleensä jonkin tuotos. Tuotos voi olla esimerkiksi opas, esite, perehdytyskansio tai posterit. Toiminnallinen kehittäminen tuottaa uuden asian, joka perustuu kehittämisen ideologiaan lähtökohtiin. Kehittämistyön tunnuspiirteinä on tuottaa hyötyä, se on käytettävissä ja se on näkyvää toimintaa. Tuotos on suunniteltu ja konkreettinen. (Salonen 2013.)

Kehittämistyö alkaa kehitystarpeen ja kehitystehtävän ilmaisemisella. Ennen kehittämistyön aloitusta mietitään alustava toimintaympäristö ja mukana olevien toimijoiden osallistuminen ja sitoutuminen kehitystyöhön. Kehitystyössä toimijoiden välillä on vuorovaikutuksellinen suhde. Toiminnallisen kehitystyön aihe rajataan realistiseksi ja aihetta kirkastetaan. Työstövaihe aloitetaan, joka tarkoittaa käytännön toteuttamista. Työstövaihe on aikaa vievin ja vaativin osuus ja samaan aikaan tärkein oppimisen kannalta. Tuotoksen valmistuttua siirrytään tarkistusvaiheeseen eli arvioidaan toimijoiden kanssa syntyneitä tuotosta sekä tuotos viimeistellään valmiiksi. Itsenäistä arviointia on hyvä toteuttaa koko prosessin ajan. Tuotoksen valmistuttua tehdään kokonaisarviointi kehittämistyöstä, ammatillinen arviointi sekä tarkistellaan eettisyyttä ja luotettavuutta. Oppimisen kannalta on hyvä tehdä ammatillinen arviointi, jossa näkyvät kehittämisen näkökulmat. (Salonen 2013.)

5.2 Toimeksiantaja, kohderyhmä ja lähtötilanne

Kehittämistyön toimeksiantajana toimii Siun sote - Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä (Siun sote 2021). Siun soten alueella Siilaisen terveysasemalla toimii oma ehkäisyneuvola, muutoin ehkäisyneuvolapalvelut ovat yhdistetty äitiys- ja/tai lastenneuvolan yhteyteen ja terveysasemille (Siun sote 2022). Pääsääntöisesti ehkäisyneuvolassa työskentelee terveydenhoitaja tai kätilö (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2022). Ehkäisyneuvolan palvelut on tarkoitettu kaikille Siun soten alueella asuville ja sen palvelut ovat asiakkailleen ilmaisia (Siun sote 2022).

Terveydenhoitaja työskentelee yksilö, yhteisö ja yhteiskuntatasolla terveyden edistämisen ja ennaltaehkäisevän työn asiantuntijana. Terveydenhoitajana voi työskennellä monissa eri työympäristöissä ja työtehtävissä kuten neuvoloissa, kouluissa, vastaanotoilla, asiantuntijatehtävissä sekä työpaikoilla ja kodeissa. Terveydenhoitajan työ on kokonaisvaltaista terveyteen ja hyvinvointiin vaikuttamista ja asiakaslähtöistä työtä. (Terveydenhoitajaliitto 2022.)

Ehkäisyneuvolan palveluiden tarkoituksena on seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistäminen. Ehkäisyneuvolan palveluihin kuuluvat ehkäisyneuvonannan, -suunnittelun ja -toteutuksen lisäksi seksuaalineuvonta, sterilisaatioon liittyvät asiat, seksitautineuvonta ja tutkimuksiin lähettäminen. (Siun sote 2022.) Ehkäisyneuvolassa annetaan parisuhdetta ja seksuaalisutta käsittelevää ja tukevaa neuvontaa, hedelmällisyysneuvontaa ja ohjataan hedelmöityshoitoihin. Seksuaaliväkivallan ehkäisy ja seksuaalisten suuntautumisen ja oman sukupuolen kokemisen tukeminen on tärkeää ehkäisyneuvolaan kuuluvaa toimintaa. (Terveiden ja hyvinvoinninlaitos 2022.)

Teimme opinnäytetyömme vuonna 2021 aiheesta ehkäisyneuvontaa toteuttavien terveydenhoitajien kokemuksia erityisryhmien kohtaamisesta. Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää Siun soten alueella ehkäisyneuvontaa toteuttavien terveydenhoitajien kokemuksia erityisryhmien kohtaamisesta. Tuloksien mukaan suurimmalla osalla vastaajista oli niukasti kokemusta erityisryhmien kohtaamisesta sekä, tuloksissa nousi esille lisätiedon tarve erityisryhmien kohtaamisesta. Opinnäytetyössämme olimme määritelleet erityisryhmiksi muun muassa lähisuhdeväkivaltaa sekä seksuaalista väkivaltaa kokeneet tai kokevat henkilöt. (Kontkanen & Lakhan 2021.) Opinnäytetyömme pohjalta lähdimme suunnittelemaan terveydenhoitotyön kehittämistyötä.

5.3 Hyvä posterit

Posterin tarkoitus on antaa tietoa posterin sisältämästä aiheesta sen lukijoille ja sen avulla voidaan tavoittaa suuriakin määriä ihmisiä. Hyvä posterit kiinnittää katselijan huomion kauempaakin katsottuna ja se on mahdollista lukea minuuteissa. Yleensä posterit ovat suurempia kuin A4 koko. Graafisten elementtien, tekstien ja kuvien tarkoituksena on esitellä posterin sisällön keskeinen asia. Posterin suunnitteluvaiheessa huomioidaan kohdeyleisö, ja millaiseen tilaan posterit viedään. Graafisen suunnittelun vaiheessa tekstit ja kuvat sommitellaan ja valitaan värit ja fontit. Oikoluku ja palautteen pyytäminen esimerkiksi posteria pyytäneeltä taholta auttaa havainnoimaan posteria uudesta

näkökulmasta. Posteria kootessa tekijä selvittää mihin ja miten posterit kiinnitetään, minkä kokoinen ja mitä materiaalia posterit ovat. (Silén 2013.)

Posterin ulkoasu tulisi olla sellainen, joka herättää katselijan mielenkiinnon. Ulkonäön tulisi olla myös sellainen, joka sopii sekä esittelypaikkaan ja posterin sisältöön. Posterissa värityksessä tulisi suosia enintään kolmea eri väriä ja tekstien jäsentelyssä tulisi käyttää välejä, jotta lukija pystyy sisäistämään lukemansa. Kuvat tukevat tekstiä ja antavat selkeämmän kuvan esiteltävästä aiheesta, joten kuvien käyttäminen havainnollistavana tekijänä on suositeltavaa. Kontrasti herättää herkästi katselijan mielenkiinnon, joten tasapainoisen, mutta huomiota herättävän posterin ulkoasun suunnitteluun tulisi käyttää aikaa. (Silén 2013.)

Tekstien ja kuvien sommittelu auttaa lukijaa lukemaan posterin sisällön oikeassa järjestyksessä. Tekstien fonteissa huomioidaan tekstin koko, väri ja eri tekstien fonttikoon erot niin, että tekstit ovat helposti luettavissa ja selviää mitä asiaa korostetaan. Erilaisia fontteja voidaan käyttää, mutta jäsentelyn kannalta korkeintaan kolmen eri fontin käyttöä suositellaan. Fonttikoossa kiinnitetään huomiota siihen, että teksti tulisi olla luettavissa noin 1,5 metrin etäisyydeltä. (Silén 2013.)

5.4 Tuotoksen suunnittelu ja toteutus

Tuotoksen suunnittelu alkoi kehittämistyön ideoinnin aikana. Aloitimme kehittämistyön suunnittelun tammikuussa 2022, jolloin suunnittelimme posterin tavoitetta ja sisältöä. Pyysimme Siun sotelta toimeksiantajaa kehittämistyötä varten ja saimme yhteyshenkilöltä vapaat kädet tuotoksen suunnitteluun. Aloitimme keräämällä tutkittua tietoa lähisuhdeväkivaltaan liittyen, jonka pohjalta kokosimme posteriin tulevan sisällön. Perehdyimme ennen posterin tekoa hyvän tuotoksen teoriaan, jonka pohjalta teimme alustavan suunnitelman posterista. Posterin työstäminen ajoittui elokuulle 2022.

Tiivistimme posteriin tulevan teoriatiedon selkeäksi, informatiiviseksi ja katseita herättävän näköiseksi. Suunnittelimme ja kokosimme posterin Canva-sovelluksen avulla, joka on graafiseen suunnitteluun tarkoitettu nettisivusto (Canva 2022). Canva-sovellus oli meille entuudestaan tullut tutuksi opintojen ajalta, joten koimme sen avulla posterin kokoamisen sujuvaksi. Valmis posterit on hyvän tuotoksen teorian mukainen. Käytimme posterissa kolmea pääväriä. Värimaailma valikoitui huomiota herättäväksi pyrkien siihen, ettei se olisi liian aggressiivisen näköinen. Käytimme teksteissä samaa fonttityyliä, jotta lukeminen olisi sujuvaa.

Pääotsikolla pyrittiin herättämään asiakkaiden huomiota, jonka vuoksi valikoimme siihen suuren fonttikoon ja sijoitimme otsikon posterin keskiosaan. Posterin yläosaan sijoitimme tekstin, joka kannustaa asiakkaita ottamaan rohkeasti lähisuhdeväkivallan puheeksi terveydenhoitajan kanssa. Pääotsikon alle sijoitimme informatiivisen tiedon lähisuhdeväkivallan muodoista. Posterin alaosaan sijoitimme tiedot tahoista, joihin voi ottaa yhteyttä lähisuhdeväkivallan tiimoilta. "Apua on saatavilla" tekstiä korostimme posterissa tehoste taustaa apua käyttäen. Sisällytimme posterimme tiedon kehittämistyöstä, vuosiluvusta, tekijöistä sekä lisäsimme Karelia-ammattikorkeakoulun sekä Siun soten logot.

Saavutettavuutta pohtiessamme pyrimme luomaan posterista sellaisen, että se huomioi erilaiset ihmiset. Koska posterimme on helppolukuinen, ajatteleminen sen saavuttavan mahdollisimman monen ehkäisyneuvolan asiakkaan. Olemme pohtineet posterin sijoituspaikaksi odotustilan, jossa se on mahdollisimman keskeisellä paikalla. Posterin tekstit ovat selkeitä ja ymmärrettäviä ja ovat helposti luettavissa.

5.5 Tuotoksen arviointi

Lähetimme posterin toimeksiantajallemme palautetta ja mahdollisia muutosehdotuksia varten. Kysyimme hänen mielipidettään posterin sisällöstä, sekä visuaalisesta ilmeestä. Toimeksiantaja kertoi palautteessaan, että tekstiä ei ollut liikaa sekä teksti oli hyvin luettavissa. Posterin fontti, fontin koko ja

kontrastit olivat selkeitä. Toimeksiantaja jäi miettimään aukeaako asiakkaalle termi tehostettu avohoito ja pitäisikö auttajatahojen puhelinnumerot olla näkyvissä. Huutomerkin käyttäminen tekstissä myös jäi pohdituttamaan, tuleeko siitä hyökkäävä tunne asiakkaalle. Toimeksiantajan palautteen perusteella teimme korjausehdotukset posteriin.

Lisäksi kysyimme palautetta sähköpostitse omilta terveydenhoitajaopiskelijaryhmän jäseniltä. Valitsimme oman luokan terveydenhoitajaopiskelijoita arvioimaan posteria, sillä opiskelijat ovat tulevia terveydenhoitajia ja opiskelujen sekä harjoittelujaksojen kautta ammatillista näkökulmaa aiheeseen jo löytyy. Opiskelijat olivat meille entuudestaan tuttuja, joten uskoimme heidän antavan suoraa palautetta sekä rehellisiä kehitysideoita posterista. Toisaalta terveydenhoitajaopiskelijoiden ennalta tunteminen saattaa vaikuttaa palautteen todenmukaisuuteen. Terveydenhoitajaopiskelijat kertoivat palautteessa posterin sisältävän kaiken oleellisen tiedon, ”Älä hyväksy lähisuhdeväkivaltaa”- iskulause oli heidän mielestään hyvä, sijoitus ja koko oli herättävä ja hyvin havaittavissa. Fonttien värit ja taustat olivat aiheeseen sopivia ja ne sopivat hyvin yhteen. Visuaalinen ilme oli aiheeseen herättelevä, taustan kuva toi ajatuksen, kuinka asian kanssa usein vaietaan ja jäädään yksin. Väkivaltamuotojen mainitseminen posterissa oli terveydenhoitajaopiskelijoiden mieleen. Posterit olivat heidän mielestään hyödyllisiä ja posterit kannustaa uhreja hakemaan apua lähisuhdeväkivaltaan. Rakentavaa palautetta saimme tekstin kirjoitusvirheestä.

6 Pohdinta

6.1 Tuotoksen tarkastelu

Tämän kehittämistyön tavoitteena oli johdattaa asiakasta tunnistamaan lähisuhdeväkivalta ja lähisuhdeväkivallan eri muodot, sekä madaltaa kynnystä hakemaan apua. Kehittämistyön tehtävä on tehdä posterit ehkäisyneuvolaan lähisuhdeväkivallasta. Etsimme kehittämistyön aloittamisen aikaan

samankaltaisia postereita tai muita tuotoksia lähisuhdeväkivallasta. Aiheesta löytyi jonkin verran julisteita ja postereita, mutta ei täysin vastaavaa, jossa kerrottaisiin lähisuhdeväkivallan muodoista ja rohkaistaisiin hakemaan apua. Halusimme posterin olevan selkeä ja helposti luettavissa oleva, jotta sen pystyy lukemaan myös nopealla silmäyksellä. Käytimme posterissa hyvän tuotoksen teorian mukaan neutraaleja sävyjä ja vain kolmea pääväriä, jotta posterista ei tule hyökkäävä vaikutelma ja jotta sanoma on selkeästi luettavissa.

Tekstien fontit valitsimme tarkoin, pohtien selkeälukuisuutta. Otsikkoon valitsimme suuren fontin, jotta se herättäisi lukijan mielenkiinnon ja saisi lukemaan koko posterin sanoman. Posterin ulkoasun tulisi olla sellainen, joka herättää katselijan mielenkiinnon (Silén 2013). Haasteita posterin teossa tuottivat tekstien sommittelu ja tekstin väritys, jotta se olisi yhteneväinen yleisilmeen kanssa. Pienet korostukset tekstien taustalla korostavat tekstin tarkoitusta. Posterin taustalle on valittu neutraali kuva, sillä lähisuhdeväkivaltaa voi kokea kuka vain, emmekä halunneet tuoda posterissa ilmi stereotypioita. Kuvat tukevat tekstiä ja antavat selkeämmän kuvan esiteltävästä aiheesta (Silén 2013). Lähisuhdeväkivallan uhreina oli tilastokeskuksen mukaan vuonna 2019 naisia 91 prosenttia ja miehiä 9 prosenttia. Väkivalta- ja uhkailukokemukset nuorimmissa ikäryhmissä olivat selkeästi korkeampia vanhempiin ikäryhmiin verrattuna. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2021.)

Halusimme tuoda posterin sisällössä ilmi väkivallan muodot, sillä halusimme tuoda esille, että lähisuhdeväkivalta on muutakin kuin fyysistä väkivaltaa. Lähisuhdeväkivallan muotoja ovat fyysinen, henkinen, seksuaalinen, taloudellinen, kunniallinen, kulttuurinen ja uskonnollinen väkivalta sekä kaltoinkohtelu ja laiminlyönti. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2022). Haasteina koimme sisällön laajuuden sovittamisen posteriin ja tekstin karsimiseen ja muotoiluun meni paljon aikaa. Tahdoimme tuoda työssä näkyväksi eri tahoja, joihin voi olla yhteydessä, jos kokee lähisuhdeväkivaltaa. Lähisuhdeväkivallan määrä Suomessa on 2019 vuonna ollut kasvuissa seitsemän prosentin verran (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2021). Pohdimme pitkään, tuommeko auttamistahojen puhelinnumerot esille posterissa, sillä itse koimme pitkällä tähtäimellä tarkasteltuna huonoksi sijoittaa puhelinnumerot tekstiin, jos

puhelinnumerot vaihtuvat. Toimeksiantajalla oli toiveena, että puhelinnumerot näkyvät posterissa, joten sijoitimme puhelinnumerot lopulta posteriin.

6.2 Kehittämistyön luotettavuus ja eettisyys

Kehittämistyön luotettavuuden arvioinnissa voidaan käyttää samoja arviointikriteerejä mitä käytetään laadullisten tutkimuksien luotettavuudessa (Karelia-ammattikorkeakoulu 2018, Liite 3). Tieteellisessä tutkimuksessa luotettavuuden arviointikriteerejä ovat uskottavuus, siirrettävyys, vahvistettavuus ja reflektiivisyys (Heinistö, Kääriäinen & Ruotsalainen 2017; Juvakka & Kylmä 2007, 127).

Uskottavuus näyttäytyy tuloksien mahdollisimman selkeällä kuvauksella. Lukijan on ymmärrettävä, kuinka toiminnallisen kehittämistyön analyysi on laadittu, ja mitkä ovat kehittämistyön vahvuudet ja heikkoudet. (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2013, 198.) Kehittämistyömme uskottavuutta tukee tarkoin määritelty tarkoitus ja tehtävä. Haimme tietoa luotettavista tietolähteistä ja kerätty tieto on ajantasaista. Uskottavuutta heikentää pyytämämme palaute tuotoksesta luokkatovereilta, sillä annettu palaute voi olla ennalta tuntemien henkilöiltä saatuna työtä suosivaa.

Siirrettävyys kuvaa sitä, kuinka kehittämistyön tuotos voitaisiin siirtää johonkin toiseen ympäristöön. Siirrettävyyden kriteeri täyttyy, kun on tutkija kuvaa tarkasti ympäristön, kehittämistyön osallistujien taustat sekä valintakriteerit, taustatiedot sekä aineiston analyysin ja keruun prosessin. (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2013, 198.) Olemme kehittämistyössämme kuvanneet tarkasti ympäristön, jossa tuotosta voidaan hyödyntää. Vahvistettavuus näyttäytyy työssämme tekemiemme ratkaisujen sekä valintojen perustelussa sekä olemme esittäneet ne selkeästi, jotta lukijan on helppo ymmärtää arvioida tehtyjä valintoja. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 136–137.)

Reflektiivisyys kertoo työn kehitystarpeiden tiedostamisesta, joka ilmenee analysoinnin, keskustelun ja arvioinnin kehittämispyrkimyksenä.

Reflektiivisyyden arvioinnissa tarkastellaan oppimisen ja tulosten prosessia (Turunen & Valpio 2006.) Olemme kehittämistyön eri vaiheissa pohtineet työn kehittämistarpeita sekä arvioineet omaa rooliamme ja vaikutuksia kehittämistyönprosessissa, jotta raportissa ei olisi havaittavissa omia mielipiteitämme. Kehittämistyön luotettavuuden tarkastelua helpottaa palautteen pyytäminen tuotoksesta kehittämistyön toimeksiantajalta sekä luokkatovereilta, jonka pohjalta muokkasimme ja kehitimme tuotosta.

Eettisyys näkyy koko kehittämistyön prosessissa tutkijoiden valinnoissa, aiheen valitsemisessa sekä tuloksissa. Eettisesti hyvä kehittämistyö kattaa sisällään hyviä ja tieteellisiä toimintatapoja, jotka tukevat eettisiä periaatteita. (Hakala 2016). Olemme kehittämistyötä tehdessä olleet rehellisiä, meidän ratkaisumme ovat olleet eettisen periaatteiden mukaisia. Kehittämistyötä tehdessä emme ole loukanneet ketään, emmekä ole tuottaneet kenellekään vahinkoa. Eettisen periaatteen mukaan, kehittämistyön aiheen valinta ja tuotoksen sisältö ei saa loukata eikä tuottaa haittaa kenellekään (Leino-Kilpi & Välimäki 2014.) Eettisyyteen kuuluu ilmoittaa rahoituslähteistä sekä sidonnaisuuksista rehellisesti. Kehittämistyössä on eettisyyden oltava näkyvässä tutkimuksen suunnittelussa, toteutuksessa ja raportoinnissa. (Jyväskylän yliopisto, 2021). Olemme tehneet kehittämistyön asetettujen vaatimusten mukaan. Kehittämistyön toteutuksessa olemme olleet huolellisia ja avoimia tiedonhankinnassa sekä käytetyissä menetelmissä.

6.3 Kehittämistyöprosessin tarkastelu ja ammatillinen kasvu

Aloitimme kehittämistyön tekemisen tammikuussa 2022. Aiheemme valikoitui opinnäytetyömme pohjalta, ja otimme yhteyttä toimeksiantajaan, joka toimi myös opinnäytetyömme toimeksiantajana. Saimme jatkaa yhteistyötä myös kehittämistyön parissa Siun soten yhteyshenkilön kanssa. Kehittämistyön aikataulu oli jo valmiiksi suunniteltu lukujärjestyksiimme, jolloin oli helppoa muokata kehittämistyön työstämistä parin kanssa sopiviin aikoihin. Prosessin alussa kehittämistyön aihe muotoutui pikkuhiljaa nykyiseen muotoonsa, kun saimme ohjaajiemme ja toimeksiantajalta neuvoja millaiseen muotoon aihetta

on mahdollista rajata. Kevään aikana kokosimme työmme teoriapohjan, jonka jälkeen pidimme kesällä taukoa työn tekemisestä. Elokuussa 2022 aloimme työstää posteria ja pyysimme luokkatovereiden sekä toimeksiantajan palautetta posterista, joiden pohjalta viimeistelimme posterin sisältöä sekä visuaalista ilmettä.

Kehittämistyöprosessi eteni johdonmukaisesti ja sujuvasti. Parin kanssa työskentely oli jo opinnäytetyöprosessin aikana tullut tutuksi. Koska työskentelypari oli sama kuin opinnäytetyöprosessissa, oli kehittämistyön kokoaminen helpompaa, kun parin kanssa oli työskennellyt jo aikaisemmin. Parin kanssa työskentely auttoi kehittämistyön johdonmukaisessa etenemisessä sekä työskentely oli joustavaa ja tasa-arvoista. Mielipiteiden vaihto oli avointa ja kunnioittavaa. Kehittämistyön työstämisen aikaan olemme suorittaneet harjoittelujaksoja, joten kehittämistyön tekeminen on sijoittunut ilta-aikoihin, jolloin työskentely ja motivaatio on välillä kärsinyt väsymyksen vuoksi.

Toiminnallisen tutkimusmenetelmän koimme käytännönläheisenä sekä toimivana menetelmänä kehittämistyömme aiheelle. Haasteellisinta työssä oli määrittellä tutkimustehtävä ja tavoite, jotta se näkyisi myös valmiissa tuotoksessamme. Eniten aikaa vievin osuus oli hyvän posterin suunnittelu ja sen käyttötarkoituksen pohtiminen. Kehityimme työn aikana toiminnallisen osuuden suunnittelussa ja toteutuksessa sekä prosessin raportoinnissa. Tiedon haku ja aiheen tarkastelu tukivat ammatillista kasvuamme ja syvempi aiheen tarkastelu antoi uusia näkökulmia tulevaan terveydenhoitajan työhön. Tietoutemme lähisuhdeväkivallan muodoista laajeni ja pääsimme pohtimaan aihetta terveyttä edistävästä näkökulmasta. Tiimityöskentelytaitomme kehittyivät työn edetessä, jotka vahvistavat tulevaisuudessa työelämän yhteistyötaitoja.

Terveyden edistäminen näkyy työssämme varhaisena puuttumisena lähisuhdeväkivaltaan matalalla kynnyksellä posterin avulla. Halusimme luoda posterin ehkäisyneuvolaan, sillä opinnäytetyömme tulosten mukaan ehkäisyneuvolassa käy paljon erilaisia ja eri ikäisiä ihmisiä, jotka posterin voisi saavuttaa. Koska terveydenhoitajan työ on vahvasti ennaltaehkäisevää työtä, olemme kehittämistyötä tehdessämme pohtineet kuinka lähisuhdeväkivaltaan

voisi puuttua jo varhaisessa vaiheessa ja mahdollisesti jo ennen kuin lähisuhdeväkivaltaa pääsee edes tapahtumaan. Koimme, että posterin avulla voisimme saavuttaa suuren määrän lukijoita, jotka vierailevat tilassa, jossa posterimme on esillä. Olemme kehittämistyössämme tuoneet ilmi väkivallan vaikutuksia sekä ihmisen terveyteen liittyen sekä millaisia kustannuksia lähisuhdeväkivallasta voi yhteiskunnalle syntyä. Puuttumalla varhaisessa vaiheessa lähisuhdeväkivaltatilanteisiin voidaan edistää ihmisten terveyttä ja säästetään väkivallasta tulleissa kustannuksissa.

6.4 Hyödynnettävyys ja jatkokehitysmahdollisuudet

Posteria voidaan hyödyntää muuallakin kuin ehkäisyneuvolassa. Lähetimme Siun soten yhteishenkilölle valmiin posterin välitettäväksi terveydenhoitajille. Neuvolassa työskentelevät terveydenhoitajat tai toimeksiantajamme voivat tulostaa posterin asiakaskäyttöön. Posterin sijoittaminen äitiys- ja lastenneuvoloihin mahdollistaa paremman näkyvyyden, kuin posterin sijoittaminen pelkästään ehkäisyneuvoloihin. Siun sotessa toimii vain yksi ehkäisyneuvola, mutta ehkäisyneuvolapalveluita tarjoavat äitiys- ja lastenneuvolat sekä terveysasemat (Siun sote 2022). Niin kuin aikaisemmin olemme tuoneet tietoperustassa ilmi, että erityisessä riskissä lähisuhdeväkivallan uhreiksi ovat raskaana olevat naiset, pienten lasten äidit, sekä parisuhteessa olevat äidit. Posterin sijoittaminen ehkäisyneuvolan lisäksi äitiys- ja lastenneuvoihin voisi olla järkevä ratkaisu hyödynnettävyyden kannalta. Posteria voi hyödyntää myös koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa, tuomaan lisätietoa sekä helpottamaan väkivallan puheeksi ottoa.

Jatkokehitysmahdollisuutena ajattelemme, että lähisuhdeväkivallan puheeksi ottaminen ehkäisyneuvoloissa voisi madaltaa asiakkaan kynnyistä kertomaan mahdollisesta lähisuhdeväkivallasta ja saamaan apua jo varhaisessa vaiheessa. Luomamme posterin pohjalta voitaisi luoda esimerkiksi lehtinen, jossa kerrotaan erilaisista lähisuhdeväkivallan muodoista ja niiden määrittelystä ja joka antaa informatiivista tietoa lukijalleen. Lehtinen voisi olla

terveydenhoitajan apuna tukemassa lähisuhdeväkivallan puheeksi ottoa asiakasvastaanotolla.

Lähteet

- Canva. 2022. Suunnittelutyökalu. <https://www.canva.com/>. 30.8.2022.
- Bildjuschkin. K, Klemetti. R, Kulmala. T, Luoto. R, Nipuli. S, Nykänen. M, Parekh. S, Raussi-Lehto. E & Surcel. H-M. 2016. Edistä, ehkäise, vaikuta -Seksuaali- ja lisääntymisterveyden toimintaohjelma 2014–2020. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-302-174-7> 18.3.2022.
- Bildjuschkin. K, Ewalds. H, Hietämäki. J, Kettunen. H, Koivula. T, Mäkelä. J, Nipuli. S, October. M, Peltonen. J & Siukola. R. 2020. Väkivaltakäsitteiden sanasto. Työpaperi 1/2020.Helsinki; Terveiden ja hyvinvoinninlaitos. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/139150/URN_ISBN_978-952-343-211-6.pdf. 3.3.2022.
- Hakala, T. 2016. Eettisyys laadullisessa tutkimuksessa -tutkijan näkökulma. Tampereen yliopisto. <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/100284/GRADU-1481615633.pdf?sequence=1&isAllowed=y> 9.9.2022.
- Heinistö, A-K, Kääriäinen, M & Ruotsalainen H. 2017. Terveysalan opettajien kokemukset työterveyshuollon osaamisesta ja opetuksesta. Oulun yliopisto. <http://jultika.oulu.fi/files/nbnfi-fe2019090927351.pdf>. 9.9.2022.
- Hietämäki. J & Remes-Sievänen. 2019. Taloudellinen lähisuhdeväkivalta-väkivallan muodoista tuntemattomin- voi sattua kenen tahansa kohdalle. <https://blogi.thl.fi/taloudellinen-lahisuhdevakivalta-vakivallan-muodoista-tuntemattomin-voi-sattua-kenen-tahansa-kohdalle/>. 13.3.2022.
- Hoitotyön tutkimussäätö. Hoitosuositus. 2015. Lasten kaltoinkohtelun tunnistamisen tehokkaat menetelmät sosiaali- ja terveydenhuollossa. <https://www.hotus.fi/wp-content/uploads/2019/03/kaltoinkohtelu-hs-lyh.pdf>. 13.3.2022.
- Ihmisoikeusliitto. 2016. Kunniakäsitykset ja väkivalta. Helsinki: Ihmisoikeusliitto. https://ihmisoikeusliitto.fi/wp-content/uploads/2016/06/Kunniakäsitykset-ja-väkivalta_B5_netti-002.pdf. 15.8.2022.
- Juvakka, T & Kylmä, J. 2007. Laadullinen terveystutkimus. Helsinki: Edita Publishing Oy. 9.9.2022.
- Jyväskylän yliopisto. 2021. Etiikka ja tietosuoja. Jyväskylä. https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/tutkimusprosessi/etiikka_9.9.2022.
- Kankkunen, P & Vehviläinen-Julkunen, K. 2013. Tutkimus hoitotieteessä. Helsinki: Sanoma Pro Oy. 13.9.2022.
- Karelia-ammattikorkeakoulu. 2018. Opinnäytetyön ohje. https://student.karelia.fi/fi/opinnot/oppari/opinnaytetyo_asiakirjakirjasto/Karelia_opinnaytetyon_ohje.pdf. 9.9.2022.
- Kontkanen. M & Lakhan. L. 2021. Ehkäisyneuvontaa toteuttavien terveydenhoitajien kokemuksia erityisryhmien kohtaamisesta. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2021121626492>. 7.11.2022.
- Leino-Kilpi H. & Välimäki M. 2014. Etiikka hoitotyössä. Sanoma Pro Oy. Helsinki. 9.9.2022.

- MIELI – Pohjois-Karjalan Mielen terveys ry. 2022.
<https://www.mielenterveysseurat.fi/pohjois-karjala/yhteystiedot/>
 15.8.2022.
- Naisten Linja Suomessa ry. 2022. Fyysinen väkivalta.
<https://naistenlinja.fi/fyysinen-vakivalta>. 15.8.2022.
- Nipuli, S. 2019. Lähisuhdeväkivaltaan puuttumisen ja ehkäisyprosessit - Lähisuhdeväkivaltatyön hyvät käytännöt rakenteisiin. Helsinki; Sosiaali- ja terveysministeriö.
https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162012/STM_2019_55_Rap.pdf. 3.3.2022.
- Nollalinja. 2021. <https://nollalinja.fi/tietoa-nollalinjasta/> 15.8.2022.
- October, M. 2018. Lasten, nuorten ja aikuisten kokemuksia väkivallasta. THL laitoksen kysely- ja väestötutkimustien tuloksia.
<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-160-7> 18.3.2022.
- Pikarinen, U & Halmesmäki, E. 2003. Naisiin kohdistuva väkivalta. Lääketieteellinen aikakauskirja Duodecim.
<https://www.duodecimlehti.fi/duo93447>. 18.3.2022.
- Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä. 2022. Ehkäisyneuvola. <https://www.siunsote.fi/ehkaisyneuvola>. 13.3.2022.
- Salonen, K. 2013. Näkökulmia tutkimukselliseen ja toiminnalliseen opinnäytetyöhön. Opas opiskelijoille, opettajille ja TKI-henkilöille. Turun ammattikorkeakoulu.
<https://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522163738.pdf> 18.3.2022.
- Rikosuhripäivystys. 2022. <https://www.riku.fi/palvelut/>. 15.8.2022.
- Silén, S. 2013. Tieteellinen poster. <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/tvt/tiedonvisualisointi/POSTERIluento%20ilman%20kuvia.pdf>. 24.8.2022.
- Siukola, R. 2014. Miten puutun lähisuhdeväkivaltaan? Esimerkkinä päihde- ja mielen terveys, Tampere, Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-302-178-5> 3.3.2022.
- Siun sote - Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä. 2022. <https://www.siunsote.fi/>. 3.3.2022.
- Siun sote - Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä. a. 2022. <https://www.siunsote.fi/turvakoti>. 15.8.2022
- Siun sote - Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä. b.2022. Turvakodin esite. https://www.siunsote.fi/documents/393252/6561295/Siunsote_esite_Turvakoti.pdf/0b5a872d-4e43-4465-948c-64503aca474d 15.8.2022.
- Siun sote - Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä. c. 2022. <https://www.siunsote.fi/aikuispsykiatria> 15.8.2022.
- Siun sote - Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä. 2022. <https://www.siunsote.fi/psykiatrinen-paivystys> 16.8.2022.
- Sosiaali- ja terveysministeriö. 2022. Lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisyminen. <https://stm.fi/lahisuhde-ja-perhevakivalta>. 3.3.2022.
- Sosiaali- ja terveysministeriö. 2019. Väkipallaton lapsuus Toimenpidesuunnitelma lapsiin kohdistuvan väkipallan ehkäisystä 2020–2025. Helsinki: Sosiaali ja terveysministeriö.
https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161899/STM_2019_27_J.pdf?sequence=4&isAllowed=y. 15.8.2022.

- Terveydenhoitajaliitto. 2022. Terveydenhoitaja on terveyden edistämisen ja hoitotyön asiantuntija. https://www.terveydenhoitajaliitto.fi/ammatti_ja_koulutus/terveydenhoitajan_ammatti. 7.11.2022.
- Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. 2022. Ehkäisy- ja seksuaaliterveyspalvelut. <https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/sote-palvelut/ehkaisy-ja-seksuaaliterveyspalvelut>. 13.3.2022.
- Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. 2022. Lapsiin kohdistuva väkivalta. <https://thl.fi/fi/web/vakivalta/eri-ryhmat-ja-vakivalta/lapsiin-kohdistuva-vakivalta>. 13.3.2022.
- Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. 2022. Lomakkeet väkivallan kirjaamiseen ja kartoittamiseen. <https://thl.fi/fi/web/vakivalta/tyon-tueksi/lomakkeet-vakivallan-kirjaamiseen-ja-kartoittamiseen>. 18.3.2022.
- Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos. 2022. Lähisuhdeväkivalta. <https://thl.fi/fi/web/vakivalta/vakivallan-muodot/lahisuhdevakivalta>. 3.3.2022.
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2021. Tilastoraportti 3/2021. Lähisuhdeväkivalta. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe202103046568> 20.9.2022
- Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. 2022. Väkivallan muodot. <https://thl.fi/fi/web/vakivalta/vakivallan-muodot>. 3.3.2022.
- Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. 2022. Väkivallan puheeksi ottaminen. <https://thl.fi/fi/web/vakivalta/vakivaltaan-puuttuminen/vakivallan-puheeksi-ottaminen>. 3.3.2022.
- Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. 2022. Lähisuhdeväkivallasta aiheutuvat kustannukset Suomessa (LAKU). <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/lahisuhdevakivallasta-aiheutuvat-kustannukset-suomessa-laku->. 3.3.2022.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2002. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Turunen, I & Valpio, V. 2006. "...no olipahan se semmonen todellisuusshokki." Pro graduntutkielma. Tampereen yliopisto. <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/93311/gradu00974.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
- Ulkoministeriö. 2022. Euroopan neuvoston voimassa olevat ihmisoikeussopimukset. Yleissopimus naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta (2011). https://um.fi/euroopan-neuvoston-voimassa-olevat-ihmisoikeussopimukset/-/asset_publisher/mnr92wS4p113/content/yleissopimus-naisiin-kohdistuvan-vakivallan-ja-perhevakivallan-ehkaisemisesta-ja-torjumisesta-2011-. 3.3.2022.
- Valtioneuvosto. 2021. Seri-tukikeskusten asiakkaiden tausta, tukipalveluiden käyttö ja rikosprosessin eteneminen. Väliraportti. Helsinki. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-350-0>. 18.3.2022.
- Väestöliitto. 2021. Parisuhdeväkivallan muotoja. Väkivaltaa Kokeneet Miehet -toiminta. Miessakit ry. <https://www.hyvakysymys.fi/kurssi/miesten-kokema-parisuhdevakivalta-miessakit-ry/parisuhdevakivallan-muotoja-miessakit-ry/>. 3.3.2022.

World Health Organization. 2021. Violence against women.

<https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/violence-against-women>. 18.3.2022.

Älä hyväksy lähisuhdeväkivaltaa – posterit

KERRO ROHKEASTI VÄKIVALLASTA
TERVEYDENHOITAJALLE TAI MUULLE LÄHEISELLE
HENKILÖLLE!

ÄLÄ HYVÄKSY LÄHISUHDEVÄKIVALTA

Lähisuhdeväkivalta on muutakin kuin fyysistä.
Lähisuhdeväkivalta voi olla henkistä, seksuaalista,
kulttuurista, taloudellista tai laiminlyöntiä ja
kaltoinkohtelua.

APUA ON SAATAVILLA

Turvakoti (24h) 013 3306 008
Rikosuhripäivystys (RIKU) 040 725 6001
Aikuispsykiatrian tehostettu avohoito (24h) 013 330 2132
NOLLALINJA LÄHISUHDEVÄKIVALLALLE ja naisiin kohdistuvalle
väkivallalle (24h) 080005005
Pohjois-Karjalan kriisikeskus (ark. 12-13) 013 316 244

Terveystieteiden tutkimuskeskuksen kehittämistyö 2022
Maria Kontkanen & Laura Lakhan

Palautekysely

Hei,

Pyytäisimme kirjallista palautetta posterista, sen sisällöstä ja visuaalisesta ilmeestä. Käsittelemme palautteet kehittämistyössä nimettöminä.

Kehittämistyön tavoitteena on johdattaa asiakasta tunnistamaan lähisuhdeväkivalta ja lähisuhdeväkivallan eri muodot, sekä madaltaa kynnystä hakemaan apua. Kehittämistyön tehtävä on tehdä posterit ehkäisyneuvolaan lähisuhdeväkivallasta.

Terkuin, Laura ja Maria